

Novi grobovi

FRANK MARINČIČ

Po mučni bolezni je umrl v torek zvečer v St. Luke's bolnišnici Frank Marinčič, star 75 let, stanujoč na 3516 E. 75 St. Do stanja je bil iz vasi Gornje Kamnje, fara Dobrič na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 55 leti. Svoječasno je bil oskrbnik Slovenskega narodnega doma na E. 80 St. Bil je član društva sv. Lovrenca, št. 63 KSKJ in društva sv. Imena.

Tukaj zapušta sinove Louis, Frank in Andrew, hčere Mrs. Angela Handler, Mrs. Pauline Znidaršič, Mrs. Mildred Novak in Caroline, vnuke in vnučkinje, in sestro Franciško. Soproga Angela je umrla pred štirimi meseci ter jo je zelo pogrešal. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 8.30 uri iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolia v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

ELI GOLUBIČ

Danes zjutraj je preminil na svojem domu Eli Golubič, stanujoč na 15625 Waterloo Rd. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod Mary A. Svetek. Podrobnošila bomo poročali jutri.

MOSSADEGH—
ROKOBOREC

TEHERAN, 2. decembra—Neugnani bivši predsednik iranske vlade, Mossadegh, je še vedno na razpravi. Ne prizna pravilnosti sestave sodišča, ne prizna funkcije državnega tožilca in se je zatekel k svojevrstni obrambi, kakor tudi svojevrstnemu dokazu, da ima prav. Državnega tožilca je povabil na dvoboj v rokoborbi in mu naprej obljubil, da ga bo položil na hrbet. Mossadegh je star 72 let.

Tudi eden od sodnikov se je med razpravo spravil v spor z javnostjo, advokati in povzročil nemir, kar vse ne odgovarja dostojnosti sodnika.

Vandali v mestu

Ropanje in tatvine po šolah na Cleveland Heights je pojasnjeno. Policija je aretirala dva mladeniča. Prvi je star 15 let in poseja srednjo šolo, drugi je star 18 let in se vadi kot ključavničarski vajenec. Zadnji je trdil, da je poročen in da je žena nosna, da je bil brez denarja in je bil prisiljen ropati in krasti. Zločinca sta priznala, da sta kradla po postlopih 19 šol, pa tudi po gazolinških postajah.

Na oddih v Florido

Mr. in Mrs. Valentin in Josephine Sinkovic iz E. 237 St. se podata v petek proti Floridi, kjer bosta ostala preko zimskih mesecev. Nastanila se bosta pri sorodnikih Mr. in Mrs. Peter Roštan na 824 N. Orange St., New Smyrna Beach, Fla., kamor jima prijatelji lahko pišejo. Mnogo razvedrila in srečen povratek!

Božična darila

V Oblakovi trgovini s pohištvo na 6612 St. Clair Ave. imajo lepo izbrano vsakovrstno hišne opreme, kakor tudi drugih predmetov, ki so primerni za dohodno in koristna darila. Nabavite si lahko na mesečne obroke.

35 URNI DELAVNI TEDEN, PA NESPREMENJENA MEZDA!

Delavske unije so si zastavile veliko nalogo, da preprečijo nezaposlenost, če bi šlo ameriško gospodarstvo navzdol. Eno sredstvo bi bilo zmanjšanje delavnega časa, unije pa pri tem zahtevajo, da naj bi mezde ostale nespremenjene, to se pravi, kakor če bi delavci delali sedanjemu delavni standard 40 ur na teden. Kaj pravi k tem predlogom ameriška javnost?

Znani zavod za raziskovanje javnega mnenja, Gallup v Princetону, je izvršil neke vrste javnega plebiscita. Misel sama, da bi se delalo na teden 35, ne pa 40 ur, ni naletela na dober odziv. Za sebe ni dobila niti četrtine oddanih glasov. Tri četrtine povprašanih se je izreklo zoper 35-urni delavni teden.

Če bi pa prišlo do novega sistema 35-urnega delovnega tedna, potem se je, kar je čisto razumljivo, večina izjavila za to, da bi naj bilo delavstvo plačano, kakor če bi delalo 40 ur na teden.

Med tistimi, ki zagovarjajo 35-urni delavni teden, so močno zastopani farmarji in rekli bi privatni in javni nameščenci, ki imajo srednješolsko in visokošolsko izobrazbo. Ročno delavstvo, tudi unijsko organizirano, je s tem predlogom v manjšini.

Kje smo v gospodarstvu?

Zadnja izjava zakladnega tajnika federalne vlade, George Humphreya je ta, da je dolar v preteklem letu izgubil na svoji kupni moči le polovico odstotka. Kupna moč ameriškega dolarja je padla od polnih sto centov v letu 1939 na 52 centov v letu 1953.

O zmanjšanju davkov ne more biti govora, dokler se ne omejijo izdatki. Ameriške investicije v zunanjem svetu se večajo. V osmih letih se je na primer v Kanadi investiralo skupno \$30,000,000,000, od tega je odpadlo na Združene države \$8,000,000,000.

Sestanek na Bermudi

TUCKERS TOWN, Bermuda, 2. decembra—Churchilla je ob prihodu na Bermudo pričakoval lepo vreme. S Churchillom je štab 28 strokovnjakov, med njimi tudi zunanji minister Anthony Eden, ki je ob prihodu preko radija naglasil, da je cilj konference svetovni mir.

Splošni dnevni red bo po napovedanim razmerjem zaveznikov do Rusije. Sprožilo se bo znova vprašanje konference štirih. Trdno stališče Eisenhowerja in Dullesa v Washingtonu, ki odklanja McCarthyizem v ameriški zunanji politiki, bo ugodno vplivalo na potek konference.

Glede Francije, tako se napoveduje, bosta Eisenhower in Dulles šli v francosko delegacijo, naj Francija odobri pogodbo o skupni zapadnoevropski obrambi, in da bo Francija še naprej dobivala ameriško pomoč.

OLAJŠANJE NA TRŽAŠKEM OZEMLJU

TRST, 2. decembra—Ze v mirovni pogodbi, ki je določila državne meje med Jugoslavijo in Italijo po prvi svetovni vojni, je nastalo posebno vprašanje tako imenovanih dvolastnikov. Obmejni posestniki so imeli zemljišča, ki so ležala v drugi državi, glavnina z domačijo pa zopet v lastni državi. Treba jim je bilo dati posebne dovolilnice, da so šli brez ceremonij obdelovati polja v drugo državo.

Ko je dne 8. oktobra izšla znana odločba Londona in Wash-

White bo zaspal?

WASHINGTON, 2. decembra—Senator William Jenner, ki vodi v svojem odboru, ki naj skrbi za notranjo varnost Združenih držav, preiskavo v slučaju Dexterja Whitea, je izjavil, da je opustil namero, da bi se Igor Gouzenko, ki živi v Kanadi, še enkrat zaslišal.

Gouzenko je v Kanadi pod kanadskim državnim varstvom, kanadska vlada pa bi privolila v njegovo zaslišanje le pod pogojem, da se preda javnosti le to, kar bi odobrila kanadska vlada sama.

Republikancem bi v volilne propagandne namene ostalo le malo, vsled česar je sklep Jennerja popolnoma razumljiv.

Zdi se pa, da bo odbor preko mnenja Jennerja vstrajal na tem, da se Gouzenka v zadevi Whitea ponovno zasliši, sprejmejo pa se tudi vsi pogoji kanadske vlade. Seveda je vprašanje, ali bo Gouzenko hotel še enkrat pričati ali ne.

Prepričani komunisti

PANMUNJOM, 3. decembra—Zaslišanih je bilo nadaljnjih 30 južnih Korejcev, ki so vkljub skrbno pripravljenemu nagovorniku soglasno odklonili povratek v Južno Korejo, tako kot je danes. Torej ostanejo pri komunizmu.

Zadnji požar v začasni prestolnici Koreje, v Pusanu je napravil ogromno škodo, ki se ceni na 33 milijonov dolarjev. Ogenj je nastal na neki begunski šoli in se širil z neverjetno naglico po mestu.

Ena šestina mesta je uničena, 30,000 korejskih beguncev je zopet brez strehe, pri požaru pa je šest ljudi doletela celo smrt, mnogo jih je bilo pa ranjenih.

SVOBODO POLITIČNIM ZLOČINCEM

BONN, Nemčija, 2. decembra—Zapadna Nemčija je po svojih predstavnikih odobrila amnestijski ukaz, s katerim bodo šli na svobodo vsi politični priporniki, obsojeni bodisi radi nacističnega ali antinacističnega gibanja. Nacisti so bili obsojeni po končani vojni, antinacisti pa za časa vladanja Adolfa Hitlerja.

ingtona, da se naj zona "A" v celoti priključi Italiji, je jugoslovanska vlada hermetično zaprla mejo države in mejo zone "B," ki jo upravlja. To zaprtje je sedaj odpravljeno in posestniki se kot dvolastniki zopet lahko svobodno gibljejo.

V vprašanju samem je bil zadnji predlog Tita, da se čete Jugoslavije in Italije umaknejo v notranjost in se odstranijo od meja. Tudi Italija je bila takoj za to.

ZA KASTOVSTVO PO TOVARNAH

Slovenci, ki so si nekaj časa služili kruh v Ameriki in se nato vrnili domov, so pobrali nekaj angleških besed, katere so večinoma pozabili, niso pa pozabili dvoje besed: "šur" in pa "bas." "Boss" jim je moral ostati v spominu, verjetno, ker se je ponašal kot pravijo Srbi kot "bog svih bogova."

Nemški industrijski in britanski delavci, ki so bili doma zaposleni tudi po tovarnah, pa so prišli v Ameriko zopet na delo v tovarnah, so se pritoževali, vsaj začetkoma nad preveliko demokracijo, ko jih je "boss" klical z žvižgi in znački prsta, kakor se navadno kliče pes.

V demokratični Ameriki položaj "bossov" še ni zadostil visok. V Chicagu je zborovala zveza ravnateljstva industrijskih podjetij in je ugotovila:

Vsaka vrsta nadzorništva nad delavci, bodisi da gre za predelavca, "bossa" ali pravega nadzornika, zahteva, da ima vsak zase poseben uradni prostor, pisalno mizo, telefon in druge ugodnosti, ker sicer duševno trpi. Treba je povzdigniti njegovo avtoriteto in dostojanstvo!—Kakor da nima vsakdo, ki se čuti za človeka, svojega dostojanstva, pa tudi svojo avtoriteto!

GRE ZA "UBOGO REVŠE"

Pred clevelandskim sodiščem je bil obsojen na življenjsko ječo 60-letni Peter Falletta. Družina Falletta je stanovala na 4007 Trumbull St. Meseca aprila se je Peter spravil nad svoji hčerki, da mu ni všeč, ker sta si dali ostrici lase prekratko. Nato je nastal spor radi zavarovalne police; zavarovani sta bili hčerki Sarah in Carmela, policio pa je zahteval Peter zase. V spor je posegla njegova žena Angelina, nakar jo je mož ubil. Pod obtožbo je bil radi umora, kar se je kasneje med razpravo spremenilo na obtožbo radi uboja. Zgovorniki Petra so poroti in sodniku opisali Petra Falletto kot "ubogo revšee," ki bi kot tak ne bil sposoben zavedati se — premišljenega umora.

Letna seja

V nedeljo popoldne ob 1.30 uri se vrši letna seja društva Združeni bratje, št. 26 SNPJ v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Poleg volitev odbora, bo tudi glasovanje o iniciativi. Po seji se vrši domača zabava. Članstvo je vabljeno, da se udeleži v polnem številu.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. Bob Fox, 486 E. 149 St., in jima pustile zalo hčerki. Mlada mamica je hčerka Mr. in Mrs. Anton Brenčič iz 17724 Delavan Rd., ki sta postala sedaj tretjič stari oče in stara mama. Čestitamo!

McCarthy hoče postati predsednik USA; Volilno leto 1954--le prva stopnja

NE LE PROTI KOMUNIZMU, MARVEČ TUDI ZA McCARTHYZEM

WASHINGTON, 2. decembra—Položaj v republikanski stranki se politično jasni. Predsednik Eisenhower hoče obdržati vlogo republikanskega voditelja. Hall kot predsednik izvršilnega odbora republikanske stranke je pasiven. Senator McCarthy je bojevit. Brez ozira na trenutno razdelitev položajev v republikanski stranki, torej brez ozira na predsednika Eisenhowerja ali katerega od tajnikov federalne vlade, se pripravlja na to, da dobi v letu 1956 republikansko nominacijo za predsednika. Vsi drugi oziri so zanj le manjšega pomena.

Spor, ki bi ga označili z imeni Eisenhower, z njim Dulles, na drugi strani senator McCarthy, morda pa še nekaj članov federalne vlade, je na zunaj v temle: Senator McCarthy je v svojem odgovoru Harryju Trumanu nekako pred tednom dni napadel tudi sedanjega zunanjo politiko republikancev. Trdil je, da ravna Amerika s svojimi evropskimi zavezniki preveč milo. Njegov izraz je bil, da jim pošilja parfimirane note. McCarthy zahteva, da se ukine vsaka ameriška pomoč dotični zavezniki državi, ki ima kakršnjakoli trgovski stik s kakršnjakoli komunistično državo. Ameriški zavezniki, ki trguje s komunistično državo ni vreden niti centa ameriške pomoči in ga tudi ne bo dobil. McCarthy je mislil na Veliko Britanijo, na Francijo in druge evropske države, ki se bavijo s trgovino z Daljnim vzhodom, in prvi vrsti s komunistično Kitajsko, držijo pa se dogovorov, da v komunistične države ne pošiljajo vojaško strateško važnega materiala. Napad McCarthyja je veljal predvsem Veliki Britaniji. Morda ima kot Irec po pokoljenju še posebno sovraštvo do Angležev in Škotov, kar je stvar irske narodne zgodovine.

Da bi mu Amerikanci nastavili ušesa je trdil tudi tole: 900 Amerikancev je v rokah kitajskih komunistov, ti pa jih ne spustijo. To je resnica priznana po poveljstvu ameriške mornarice, kakor tudi kopne vojske. Zakaj jih ne spustijo? Ker imajo ameriški zunanji politiki, ki so za vse te stvari uradno odgovorni, na rokav rokavice, ko se razgovarjajo s kitajskimi komunisti.

Dulles je sestavil in to šele po enem tednu odgovor na očitke McCarthyja, besedilo odgovora pa je odobril tudi Eisenhower. Imela sta skupno več posvetovanj. Odgovor McCarthyju pravi, da je McCarthy kritiziral po svoje sploh sistem ameriške zunanje politike. McCarthy hoče, da bi Amerika diktirala svojim zaveznikom kako naj ti gospodarstvo in živijo. To pa je proti vsem tradicijam Amerike in proti vsem ciljem ameriške zunanje politike, ki hoče imeti v vsakem zavezniku svobodnega, toda poštenega partnerja. V notranje razmere drugih držav se Amerika ni in ne bo spuščala.

Odgovor Dullesa

Dulles je sestavil in to šele po enem tednu odgovor na očitke McCarthyja, besedilo odgovora pa je odobril tudi Eisenhower. Imela sta skupno več posvetovanj. Odgovor McCarthyju pravi, da je McCarthy kritiziral po svoje sploh sistem ameriške zunanje politike. McCarthy hoče, da bi Amerika diktirala svojim zaveznikom kako naj ti gospodarstvo in živijo. To pa je proti vsem tradicijam Amerike in proti vsem ciljem ameriške zunanje politike, ki hoče imeti v vsakem zavezniku svobodnega, toda poštenega partnerja. V notranje razmere drugih držav se Amerika ni in ne bo spuščala.

(Senator McCarthy, ki se trenutno nahaja v New Yorku je na vprašanje ali je mislil Dulles z zgoraj citiranimi besedami njeega, cinično odgovoril: "Kaj vi mislite, da so Dullesove besede morda telele na mene?")

Komunizem in McCarthyzem
Senator McCarthy je ponovno potrdil in zopet brez ozira na

politiko Bele hiše, da bo volilna parola republikancev v letu 1954 in 1956—komunizem v Ameriki in borba zoper komunizem, pa tudi McCarthyzem. Eisenhower je kot predsednik in vodja republikancev dejal, da komunizem pri volitvah leta 1954 ne bo republikanska volilna parola. Tudi tu se vidi velika razpoka v republikanski stranki!

Kaj je pravo politično ozadje tega resničnega dvoboja?

O McCarthyju pravijo, da je mlad (star je 44 let), bojevit katolik irskega porekla. Njegov končni cilj je dobiti leta 1956 uradno predsedniško kandidacijo na konvenciji republikanske stranke. Volilno leto 1954 pa naj bi bila samo preskušnja, kolikotal je McCarthy že dobil med ameriškim volilstvom. Zato zahteva, da se parola komunizem in McCarthyzem stavi na republikanski strani kot volilni program.

Tudi nadaljnje okolnosti so značilne, če hočemo razpoloženje med republikanci oceniti pravilno. Verjetno je, da Eisenhower ne bo več kandidiral. Najnovejša ameriška politična zgodovina kaže na to, da so si načelniki raznih preiskovalnih podoborov v kongresu skušali pridobiti ameriško javnost za sebe. Potek preiskav so dali prenašati tudi potom televizije, vsaj pa potom radija. Politiki v prestolici kažejo na slučaj demokratskega senatorja Estes Kefauverja, ki je mislil, da si je pridobil nesporno popularnost med ameriški volilci, ko je kot predsednik posebnega odbora v senatu preiskoval ameriško zločinstvo, nakar se je pojavil na konvenciji demokratske stranke kot predsedniški kandidat!

Tudi McCarthyju je ta taktika v zvezi s končnim ciljem pred očmi. S svojim delovanjem v senatnem podoboru, ki preiskuje delo komunistov in sploh podtalnih elementov, naj si pridobi toliko simpatij, da bo lahko nastopil na konvenciji republikanske stranke kot predsedniški kandidat! Vsi drugi razlogi so potisnjeni v ozadje. McCarthy ne briga, da se dne 4. decembra sestane konferenca treh zapadnih velebil, to je—Združenih držav, Velike Britanije in Francije, ta konferenca pa naj najde skupno pot do skupne zavezniške politike do Sovjetske zveze. McCarthy je, rekli bi na predvečer velike konference, surovo napadel Veliko Britanijo, podrejeno pa tudi Francijo. To ne bo dobro za potek razgovorov, toda McCarthyja to ne briga. Francija se zviija v porodnih krčih, ali bo odobrila pogodbo o skupno zapadni evropski obrambi. McCarthy jo napada. Njega ne briga s kakim razpoloženjem je od-

šel Francoz Laniel na Bermudo. Njega briga le eno, da leta 1956 kandidira za predsednika Združenih držav.

Zahvala Trumanu

NEW YORK, 2. decembra—Grški kraljevski par, ki se nahaja že dalj časa v Združenih državah, je povabil k sebi bivšega predsednika Harry S. Truman in se mu osebno zahvalil za vso pomoč, katero je dala Grčiji Amerika na pobudo Trumanu.

(Grčija je bila v zadnji svetovni vojni delno zasedena najprvo po Italijanih, potem pa celotno po Nemcih. Po vojni je zbruhnila državljanska vojna. Na Grčijo so tradicionalno zainteresirani Angleži, ki so začetkoma vzdrževali antikomuniste, potem pa sprevideli, da je to breme za Anglijo pretežko in so ga prevzeli na Združene države. Po končani državljanski vojni ni odpadla komunistična nevarnost, na drugi strani pa je država rabila podporo za obnovo. Trumanova doktrina, da se Združene države postavijo po robu povsod, kjer bi se pojavila nevarnost komunistične agresije, je veljala Turčiji in Grčiji. Obe ste bili rešeni sovjetskega objema.)

Med Londonom in Teheranom

TEHERAN, 2. decembra—V posledici petrolejskega spora in razlastitve premoženja anglo-iranske petrolejske družbe je nastal med Iranom in Veliko Britanijo tudi diplomatski spor, ki je končno privedel do tega, da so se prekinile tudi diplomatske vezi med obema državama. Akcija je vodil na iranski strani Mossadegh, ki sedaj sedi na zatožni klopi kot veleizdajalec. Iranska vlada je objavila, da bo obnovila diplomatske odnose z Veliko Britanijo. Verjetno je, da bo ta stopnja prvi korak, da se končno uredi tudi spor glede petroleja. (Amerika je imela na licu mesta svojega posebnega odposlanca v osebi Herberta Hooverja ml., ki je izdelal poročilo s potrebnimi predlogi o rešitvi spora, tako za vlado v Londonu, kakor ono v Washingtonu.)

SAMOMOR NA POKOPALIŠČU

WASHINGTON, 2. decembra—V Arlingtonu se nahaja vojaško narodno pokopališče z grobnico neznanega junaka. Pokopališče je vojaško zastraženo, straže se menjavajo. Ko je bil na straži teh grobov kaprol Walter Allen, star komaj 20 let, so ga našli mrtvega. Drugi stražarji so izpovedali, da niso slišali nobenega strela, niso opazili nobenega tujca, ki naj bi bil v kaki zvezi s smrtno kaprola Allena. Vojaška oblast trdi, da je kaprol Allen izvršil samomor.

NAPOVED SE NI OBNESLA

Kadar se vršijo volitve, se rada napoveduje v naprej tudi volilna udeležba. Za zadnje volitve meseca novembra je Columbus napovedal, da bo šlo na volitve 2,500,000 Ohijevcev. Na volišča jih je šlo v resnici le 2,191,448.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

MOČ IN VLOGA KOMUNIZMA

(1)

Z domačega ameriškega stališča je to vprašanje aktualno, ker živimo v času raznih afer v vrhovnih ameriške uprave. Senator McCarthy je najavil, da bo v volilnem letu 1954 glavno volilno geslo republikancev—komunizem v Ameriki. Demokrati da so se z njim pečali z rokavicami, republikanci ga hočejo iztrebiti.

Kakorkoli že vzamemo to vprašanje, vredno je vsaj branja, če ne razmišljanja. Tisti naši naročniki, ki se izrečno zanimajo za javna vprašanja, bodo zadovoljni z našimi podatki. Mnenja pa smo, da vsakdo, ki se količkaj zanima za svet, ne more biti brezbrizen do tako velikega pojava kot je ravno komunizem. Povdarimo—velik, če ne največji človeškega življenja, vsaj v kolikor pride v poštev doba, v kateri se je razvil. Te številke, ki jih navajamo, vzbujajo človeško domišljijo. Ali je to mogoče? Tako se sprašujemo. Ko pa trezno premislimo kam vede to politično gibanje, pa si čisto gotovo vsakdo od nas naloži nalogo, da v svoji notranjosti išče neko jasnost. Čuti namreč, da živimo v neki negotovosti. Da si stojita nasproti dva velikanska bloka—komunistični in antikomunistični. Ali bo zmagal popolnoma eden ali drugi? Ali bo prišlo do kakega kompromisa kot ga zahteva redno človeško življenje? Iz zgodovine raznih revolucij vemo, da so bile vse krvave, zato revolucije in ne razvoj. Da so bile radikalne. Toda življenje je že v razvoju revolucij prišlo do nekega stanja, kateremu bi lahko rekli kompromis. Akcija in reakcija ste se znašli na eni točki.

Ali je pri komunizmu tudi tako? Leta 1917 je izbruhnila ruska revolucija. V Rusiji sami ni bilo nobenih znakov, tudi po dobrih 30 letih ne, da gre za kak kompromis. Kjer so po ruskem vzgledu nastale nove komunistične revolucije, so se začele od kraja. Tudi brez kompromisa. In kako se je začelo?

V prejšnjem in v začetku tega stoletja so obstajale socialno demokratske stranke. Nikjer ni prišlo do praktične izvedbe njihovega programa. Leta 1917 je začetek velike komunistične revolucije v Rusiji. Takratna ruska komunistična stranka je štela 80 tisoč članov. S temi 80 tisoč člani je obvladala državo in rusko življenje. Takrat je Rusija štela 145 milijonov ljudi.

Ruska je z elitno četo 80 tisoč pristašev ene partije izvedla najpomembnejšo revolucijo sveta. Začela je z notranjo revolucijo v lastni deželi, ki je šla do dna človeškega življenja. Ves komunistični sistem se je z raznimi presledki uveljavljal dosledno. Takoj tu naj pripomnimo, kar je bilo posnemano tudi drugod—z industrijalizacijo dežele. Ideja industrijalizacije je objela ne samo stranko, tudi delavstvo izven stranke, tudi izobraženstvo izven stranke. Tako v Rusiji, kakor v državah, ki so po zadnji svetovni vojni prišle pod komunizem.

Danes ima komunistična ideja pod svojim vplivom 800 milijonov ljudi. Gre za države, kjer se uvaja komunistični sistem; izven teh držav, torej izven komunističnega bloka, pa deluje nadaljnjih pet milijonov organiziranih komunistov, ki hočejo svoje še nekomunistične države napraviti komunistične.

Ze gornje dejstvo je dokaz, da gre za eno najvažnejših razdobj človeštva. Ali je pojav komunizma na pohodu ali v upadanju? S stališča Amerike ga moramo opazovati objektivno. Tam kjer je, je in kaj pomeni. Pri tem ponovno podčrtamo besedo industrijalizacijo, torej gospodarsko osamosvojitve dežele, vladane po komunistih. Važno tudi za ameriško industrio in trgovino. Tam, kjer ga še ni, naj se ta cilj doseže. Z ameriškega stališča vzeto je torej naše zanimanje za komunizem upravičeno, ker gre za svetovni trg, za odlaganje tudi ameriških produktov, s tem pa za tisto osnovno delavsko vprašanje—za zaposlitev, za mezde, vobče za standard našega življenja. Vprašanje je v zvezi tudi s položajem ameriških političnih zavznikov, ki so enako zainteresirani na svetovnem trgu. Ali bodo komunisti spodrinili enega in drugega? L.C.

"Kekec" v Slov. nar. domu

CLEVELAND, Ohio—Film "Kekec" bo kazan v nedeljo, 6. decembra v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Slovenski umetniški film "Kekec" je bil posnet v planinah pod Triglavom. Kazan je bil po Sloveniji in v Benetkah, kjer mu je bila prisojena prva nagrada.

Glavno vlogo igra mlad prikupen deček Kekec, sirota Mojca, ki je v oblasti krutega Bedanca. Bedanc, velik, zloben pa kot sam peklensček, je strah cele gorske okolice.

Neki dan po gozdu nabira zdravilna zelišča, stari dobrina dedek Kosobrin. Pri nabiranju zlahtnih rož, opazi jokajočo dekletce Mojco in jo reši krutega Bedanca, a pozneje pa krutež ujame dedka in ga nečloveško muči.

Kekec reši dedka Kosobrino, a je pozneje sam ujet, mučen in tepen od Bedanca. Brihten fant Kekec pa kmalu uvidi, da je velik strašno vraževeren, namreč zelo se boji skovikanja sove, češ, da prinaša smrt.

Nekoč se mu Kekec izmuzne. S pomočjo prave sove in zvestega psa, Kekec prežene in reši gorske vaščané hudobnega Bedanca.

Kdor bo navzoč, bo videl, kako so bili vaščani in pastirji hvaležni navihanemu Kekecu, posebno pa dekletce Mojca in dedek Kosobrin. Za nameček pa bosta predvajana še dva krajša filma, sta pa skrivnost in verjemite, da bo vsakemu žal, če jih ne vidi in zamudi priliko. Vse to bo stalo le 75 centov.

Po zaključku slik bo prijateljska zabava. Ker je ravno dan Miklavža, bodo imele naše kuharice pripravljene krofe, tako dobre in rahle, kot jih znate pripraviti le Urška in Barbka.

V nedeljo ob štirih popoldan v Slovenski narodni dom, kjer bo pričetek točen. Za malenkostno vsoto 75 centov bo nekaj drame in nekaj smeha, kar koristi zdravju in prijateljskemu razpoloženju!

V upanju, da se vidimo, vabi

John Pollock.

Slovanov koncert

CLEVELAND, Ohio—V nedeljo, 6. decembra bo podalo pevsko društvo Slovan koncert v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. v Euclidu. Začetek bo ob štirih popoldne.

Mislím, da je vsem znano, da je Slovan edini izrečno moški zbor v naši naselbini. Pred kratkim je nastopil na televiziji. Naši ljudje so se zelo laskavo izražali o tem nastopu. Mnogo hvale se je slišalo tudi od drugorodcev, kar pomeni, da je Slovan dostojno predstavil slovensko pesem širši publiki. Dobili ste ta program prav v vašo hišo. In nič vas ni stalo.

Da se vsaj nekoliko oddolžite pevskemu društvu Slovan, pridite na njihov koncert v nedeljo. Podprli boste dobro stvar in dali navdušenja možem in fantom za nadaljni razvoj. Program bo zelo zanimiv!

Anton Subelj.

MR. FRANK KERŽE

EUCLID, Ohio—Vem, da sem eden od mnogih čitateljev lista, ki rad berem originalne članke od gori omenjenega pionirja naših časnikarjev oziroma literatov. Pripovedne stavke sestavi skupaj tako, da se mi zdi, da ga poslušam. Ima svoj poseben slog, ki je res prav naš, domač.

Kakšna razlika je to med našimi sedanji časnikarji v domovini. Franka sem prvič videl v letih, ko smo lezli iz one grozne finančne krize v letu 1908 ali 1909. To je bilo v gostilni Korčeteve dvorane. Frank Korče je bil takrat blagajnik pri SNPJ in Frank Kerže je prišel k njemu na obisk iz Chicago. Stala sta pri baru v zaupnem pogovoru. Oba v najlepši moški dobi. Oba sta imela močne črne lase in zdelo se mi je, da gledam pesnika Antona Medveda, ko sem videl Mr. Keržeta od strani. (Jaz sem bil v otroški dobi v rojstni vasi strežnik Antonu Medvedu v letih 1897-1898).

Od tistega časa pa do danes sem in še rad vse čitam, kar Mr. Kerže napiše. Napisati bi se dalo mnogo stvari, kar seveda vsi poskušamo pozabiti sedaj, ko gre svet svojo pot v tako nepričakovane odnose. Veliko nas je bilo, a malo ostalo. Kje so dopisniki? Mnogi so odšli in mi jim bomo sledili. Ne bo več dolgo, ko bodo ostali o nas samo še spomini. Toda v to pot ne gremo samo mi, ampak tudi druge narodnosti s številnejšim naseljenstvom. Vejetno je, da bodo že turojni potomci v drugi ali tretji generaciji iskali sledove in dela onih, ki so kopali ledino v ameriških industrijah.

Vseeno, kakor smo majhni in revni, smo lahko ponosni, kar smo doprinesli fizično ali mentalno naši novi domovini. Seveda, tudi nas se je držalo mnogo mrčesa, ki se je pasel na kreposti in vrlinah naših dobrih delavcev. Take je prinesla in odnesla sapa, ker niso imeli v sebi toliko ponosa, da bi si pošteno prisluzili vsakdanji kruh.

Zato pa tem bolj spoštujemo moč, ki so po najboljših možnostih gledali v realni svet, svetovali in kazali smernice v lepše in lažje življenje. Težki in trpki so momenti, ki izkušajo moža pridobiti za prijazno gorko laž. Toda možka hrbtnica se ne vpo-gne takim nasladam.

Taki so naši vzori, ki jih imamo malo, zato jih pa tembolj čislamo med nami, kar jih je ostalo.

Zato sprejmi pozdrav, Ti naš izredni člankar od pacifične obale!
M. I. Lah.

Letna seja društva

Vodnikov venec št. 147 SNPJ

CLEVELAND, Ohio—V nedeljo se vrši letna seja društva Vodnikov venec, št. 147 SNPJ, na kateri bo pregled društvene aktivne, volitev uradnikov, glasovanje o iniciativi in razprava o drugih važnih zadevah. Enemu izmed navzočih bo oddana nagrada. Po seji bodo okrepčila.

Seja se vrši v dvorani št. 2 Slovenskega narodnega doma ob 9. uri dopoldne.

Članstvo je pozivljano, da se je v polnem številu udeležite!

Leo Poljšak, tajnik.

Oglašajte v Enakopravnosti

Kam jadramo?

EUCLID, Ohio—Spet se oglašam, dasi bi rajši videl, da se oglašajo več drugih Clevelandčanov, ki so zmožni pisati zelo lepe dopise. Dopisi delajo list bolj zanimiv, ker nam podajajo različna mnenja.

Mene vleče, da omenim nekaj iz dobe, ko je bil v Beli hiši pogojni F. D. Roosevelt, ki je ljubil poleg bogatinov tudi ameriško delovno ljudstvo. Njega je ljudstvo izvolilo štiri termine, ker je imelo vanj popolno zaupanje, češ, ni imelo v Trumanu, še manj pa v sedanjega igralca golfa, ki se vozička po Ameriki in ponavlja prazne fraze, ki mu jih mečejo v usta ameriški multimilijonarji.

Nam starejšim ljudem je lahko dopovedati velikansko razliko med tema dvema predsednikoma, kajti Roosevelt je komaj po več letih utrdil vero v Združene države po vsem svetu, dočim sta jo Truman in Eisenhower takoj zapravila. Roosevelt je rešil kapitalistični sistem propada, ampak obenem je dal tudi upanje delovnemu ljudstvu, ko je bila Amerika v razsulu kot posledica republikanca Hooverja, ko je nastopila največja kriza v zgodovini Združenih držav. Na tisoče in milijone družin je zgubilo svoje hiše in vse prihranke. Seveda današnja generacija ne ve nič o tem, drugač ga ne bi bili tako polomili v lanskih volitvah. Mladina ni videla majhnih barak in pasjih kolib, kjer so živeli nekoč ponosni Amerikanci. Za svoj kruh so morali brskati po smetiščih za ostanke. V moji neposredni bližini je bilo 15 takih barak, kjer so ljudje živeli mesecev brez dela. Reveži so bežali okrog za kosček kruha pri revežih, kajti bogati jim niso hoteli odpreti svojih vrat.

To omenjam zato, ker se že danes veliko govori in piše o prihodnji depresiji. Ali se še spominjate, ko je Hoover predložil načrt o pobijanju brezposelnosti? On je bil predložil svoj načrt, ki je vseboval vladno pomoč bogatim korporacijam in upanju, da bo od tega prišlo nekaj odpadkov revnim delovnim slojem. Ko je nastopil predsedništvo Roosevelt je njegov načrt vseboval tudi nekaj drobtin v pomoč brezposelnim v obliki raznih projektov, dočim se je živ-vež uničevalo celo pod Rooseveltom rajši nego bi ga bili dali revnim množicam. Toda položaj je zahteval reforme in socialno zaščito, kar je videl Roosevelt in drugi pošteni Amerikanci. To so potem imenovali novi deal.

Če se ne motim izvira današnji strah pred komunizmom največ iz bojazni pred bodočo depresijo. Bogatine in vladujoči razred bijema mruželca na pomislek, da ne bi spet prišlo do kakih nadaljnjih socialnih izboljšav v slučaju brezposelnosti, zato je toliko rdečega strašila, da bi zaenkrat ustrašili ljudstvo, da se ne bi predrnilo ziniti besedice za brezposelne reveže. Obenem hočejo sprejeti represivne zakone proti delavstvu, da si ne bi moglo pomagati na zakonit način. Drugi razlog za današnje histerijo izvira iz mednarodnega položaja, ki se nikjer ne razvija v prid sedanje ameriške politike; zapravljanja ameriške pomoči se ni do danes nikjer doživelo. V Franciji pa je doživel strahovit poraz.

Tudi pojav mearthyizma ni slučajen, ampak je preračunan korak v slučaju vojne in depresije. Mearthyizem ima svoje pri- staise samo v vrhni plasti in pri

vatikanskih krogih in služi ustrahovanju katoliških delavcev. To smo videli iz govora kardinala Spellmana, ki je moral zagovarjati mearthyizem v evropskih katoliških državah na zadnjem obisku. Mearthyizem nosi seme ameriškega fašizma, ki stremi za tem, da zatre vsako svobodno misel, če ni v prid bogatim slojem in korporacijam. Prejšnja leta smo imeli klanovce in vigilantske tolpe za teroriziranje, sedaj se zanašajo, da bo McCarthy uspel ustanoviti novo teroristično miselnost in gibanje v slučaju potrebe.

Poznavalci razmer nam napovedujejo, da bo druga depresija še hušja nego je bila zadnja, ki je trajala leta smogo štiri dolga leta. Če bi bili tedaj tukaj nekateri novi, ne bi klepetali in se norčevali iz nas, češ, da si nismo nič prihranili. Ti duševni reveži ne vedo, da smo delali za nizke plače in odgajali naše družine. Takrat smo zaslužili po 15c na uro, kadar je bilo dela, a dostikrat ni bilo niti tega. Zato smo morali tudi opravljati najbolj umazana in težka dela.

Da se Amerika nahaja v resnem položaju se lahko sodi tudi po tem, da so trgovski krogi zelo razburjeni zaradi omejitve trga izven Združenih držav, kar psopešuje depresijo in bojazen. Eisenhowerjeva administracija to dobro ve, toda nima za to drugega načrta nego večjo oboroževanje, drugega ekonomskega načrta nima, kakor ga niso imeli pod Hooverjem. To ustvarja paničnost, kajti jasno postaja, da je vlada popolnoma jalova, kar se tiče bodočih načrtov. Veletisk, ki je trobilo monopolističnih družb, pa razpihuje histerijo v nadi, da bodo prikrili republikanske politične poraze in neusphe s tem, da lovijo čarovnice in ameriške liberalce. Panično stanje se vidi v tem, da ni več nihče varen pred njimi, niti Truman ni bil izvezt, dasi gre njemu največ zasluge za rdečo gonjo, ki se je pričela z njegovo takozvano doktrino. Ves svet se vprašuje, kam jadra Amerika z današnjo histerijo in mearthyizmom?

Naša mladina in naši novi ne vedo ničesar iz ameriške preteklosti, da bi videli prihajajočo nevarnost brezposelnosti in bede. Zadnja prosperiteta se nagiba koncu. S tem je v nevarnosti ves socialni napredek, ki smo si ga pridobili pod Rooseveltom. Nikoli ne smemo pozabiti, da je bil Franklin Roosevelt prijatelj delovnega ljudstva in je imel okrog sebe veliko liberalnih mož, ki so mu pomagali izvajati reforme. Danes ni nobega v Washingtonu, ker jih je mearthyizem pognal iz javnega življenja. V slučaju depresije si ne bo nihče predrnil črhiti besedice za kake reforme in baš zaradi tega je položaj skoro brezupen, dokler se ne poleže strašilo in dokler ne bo ameriško ljudstvo spregledalo, da je to naperjeno predvsem proti njemu. V depresiji bi socialno zavarovanje lahko hitro splahnilo, kajti če bo šlo po republikanski žmornici, bodo pač skušali odpraviti vse ono, kar reakcija imenuje za socializem. Za nas starše in reveže je ta socializem dober, tudi ostalim delavcem ne bi prav nič škodoval na stara leta in v slučaju brezdelja.

Naj še enkrat poudarim, da je mearthyizem strašilo katoliškim delavcem, ki imajo na jmanj pojma o blagohetnosti socializma. Toda vsi vemo, da tudi katoliški delavci ne odklanjajo vladne socialne podpore, ko nam pismo-

noša prinese ček. Vsak je vesel, da ima vsaj toliko zaščite, da se vzdržuje sam in da ne sloni na ramah svoje družine potem, ko ni več sposoben za delo.

Ameriški mogotci se še dobro spominjajo, da so bile ameriške delovne in lačne množice precej razgibane v zadnji depresiji, do- kjer jih ni Roosevelt potolažil s svojimi načrti in akcijami v prid delovnega ljudstva. Kdo jih bo potolažil sedaj? V Ameriki nima- mo vidnega človeka, ki se bi upal javno izraziti v ameriškem smislu in tradiciji. Nekoč smo vsi svobodno lahko kritizirali napačno vladno politiko in kazali pravi- no pot. Roosevelt se ni bal ljudskih množic, ampak je bil prvi, ki je porabil radio in mu razlagal težkoče in priporočila. Danes pa je ravno obratno. Vlad- ni aparat je v službi velepodjet- nikov, ki mu grozijo, da bo mir- no gledalo, ko jim mearthyizem uniči zadnje sledove ameriške svobode in demokracije.

Zal, da mnogi ljudje hitro po- zabijo važne dogodke. Namestu da bi bila vsa dežela hvaležna Rooseveltu in njegovemu nove- mu dealu, danes nasledajo stru- peni propagandi proti njemu, da- si on počiva v grobu že nad osem let in kljub temu, da ni nikjer nič ostalo od novega deala razen socialne zavarovalnine. Vsaj AD bi se morala spominjati tega ve- likega moža z hvaležnostjo, am- pak tudi v njej se opaža blatenje njegovega častnega spomina, hvalijo pa razne McArthurje in McCarthyje. Roosevelt je nasto- pil proti največjemu zločincu Hitlerju, kadar je bilo treba na- rediti konec njegovim zločinom, danes pa je ravno obratno. Kje bi bili slovenski narodi, če se bi bil Hitlerju posrečil njegov na- črt? Kje bi bile delavske unije in svoboda, o kateri toliko govo- rimo in pišemo?

V našem mestu je te dni zborovala konvencija CIO. Voditelji te organizacije so se končno opogumili in povedali svoje mne- nje o histeriji in sedanji vladi. Upajmo, da ne bo ostalo samo pri pobožnih željah, da ne bomo igrali na gosli, ko bo gorela ameriška svoboda.

Ameriška politika je zgubila vsak smisel za pravičnost. To se je najbolj jasno pokazalo pri mostranski odločitvi glede Tr- sta. Človek ne more verjeti, da ni Washington vedel, da ni bil Frst nikoli italijanski, ampak le žoga mednarodnih intrigantov. Na ta način si Amerika ne bo pridobila novih prijateljev in to nas najbolj boli.

John Lokar st.

iz urada tajnika Kluba Iruštev A.J.C.

EUCLID, Ohio—Zopet je me- seec december tu. Ta mesec dru- štva in klubi volijo svoje dru- štvne uradnike za prihodnje leto.

Tem potom naprošam vsa društva in klube, ki zborujejo v Ameriško jugoslovanskem cen- trtu na Recher Ave., da naj izvo- ljajo zastopnike za Klub društev. Tajniki naj vprašajo za tozadev- na pooblastila v spodnjih klub- ovih prostorih.

Dolžnost vseh društev in klub- ov je, da izvolijo zastopnike za Klub društev, ako pa ne more- jo dobiti zastopnike, naj dru- štvni odbor prevzame nalogo, da svoje društvo zastopa na klub- ovih sejah. To je potrebno, da se izognemo nepotrebnim nepril- ikam in nesporamom glede zastopništva.

Torej, prosim, da to upošte- vate!

John Zupančič, tajnik.

NAŠE MORJE

FRANCE BEVK:

V zorni mladosti, ko so se mi že odpirale oči v svet, sem mater na skupnih poteh na gmajno in v laze venomer nadlegoval z otroškimi čebljanjem. Vprašal sem jo nekoč, kam teče naš potok, ki se je, spenjen med skalami in pod streho zelenih veja, zdel ves skrivnosten kot bajka. Izvedel sem, da se naš potok izliva v Bačo, ta v Idrijco, Idrijca v Sočo, a Soča se izteka z morje; tam blizu pa je Trst. Za to so bila potrebna štiri vprašanja in štiri odgovori.

Bilo je prvič, da sem slišal besedi: morje in Trst. Moja mati nikoli ni videla Trsta ne morja, jaz pa sem ju prvič zagledal, ko nisem bil več otrok. Nisem se čudil velikim množini visokih hiš ne množici ljudi na ulicah, a prevzel me je pogled na neizmerno, razgibane, svetlikajoče se valove od obale do obzorja, nad katerimi so se spreletavali galebi. Oči, navajene zelenih bregov, so kot žeje svetlobe pile sončno luč, objemale skalovite bregove s trtami in oljkami. Petje škrcatov in plivkanje valov, sicer tišina, kapkor da je zemlja onemela v pripeki. Omamen vonj po ovenelih vrtnicah, pomešan z duhom slanosti, sta se danes živo v mojem spominu, nerazdružljivo povezana s prvim srečanjem z našim morjem.

Tisto leto moje mladosti, ki sem ga kot dijak preživel v Kopru, so se mi oči naužile sonca, a morja se nikoli niso moge naužiti. V nočeh, ko se je čez mirno gladino kot čez zrcalo razlivala mesečina, me je od silne lepote rahlo bolelo srce. A ko so vode šumele v viharju in so se valovi razbijali ob skalah, se pršili v kapljicah in se penili, sem mi je prebujalo čustvo upornosti. V svinčeni daljavi pa so mežikale luči ribiških ladij, kakor da so zvezde padle z neba in zdaj pa zdaj tonejo v valove in se znova prikazujejo. Ljubim divje, mrke samote naših gora, ki strmijo v višino, a šele morje mi je utešilo prirojeno hrepenenje po širini. Bil sem še mlad, a že takrat sem se medlo zavedal, da se tu začnajo naše poti v svet in v bodočnost.

A kako naj to moje čustvo primerjam z ljubeznijo tistih, ki so bili tu rojeni in so zrastle na teh bregovih? Živo se spominjam nekaterih izmed njih. Med njimi je bil moj mladostni tovariš Vane, doma iz Skednja, zdaj že v grobu, čigar topla beseda mi je v nočeh brez spanja gostolela na uho. Njegov govor je bil ena sama nepretrgana pesem o domačem vrtu, o tistem pristanu, o barki na valovih, o vseh drobnih, z morjem povezanih otroških doživljajih, ki mi jih je nizal kot drobce svojega srca. S takim zanosom, kot mi je on pripovedoval o našem morju, govoril le zaljubljen fant o svojem dekletu. Kadar je premolknil, da ni bilo več slišati njegovega glasu, so se mu iskre vžigale v očeh. In tako kot on mi je govoril še mnogokateri, ki sem ga kdaj srečal v vojaški suknji med prvo vojno, v ječah in v izgnanstvu pod fašizmom in nazadnje v gozdovih med partizani. Naj je bil kdo še tako mrk kot noč, so se mu od radosti zablestele oči, ko se mu je zdrnil spomin na domačijo, na šumenje morja in na srebro oljk na bregovih.

Pred mojimi duševnimi očmi je starel, ki sem ga srečal tiste dni po zadnji vojni, ko smo verjeli, da so izpolnjene vse naše sanje. Jokal je od veselja in se mi opravičeval zaradi solz, ki so mu tekale po licih, a jih ni mogel zadržati. Spominjam se, da smo se nekoč smejali takim solzam, ki jih nismo mogli razumeti. Tedaj pa sem prvič živo občutil, kako so vredne, ker izvirajo

iz neslutene globine ljubezni, ki je reševala našo obalo. Še danes čutim topli stisklaj roke mladega tovariša, ki ga je rodil sončni breg v Barkovljah in ga je krivica pognala v svet, pa si je z bojem zopet utrl pot v svoj rodni kraj. Pekla me je dlan, peklo me je srce in žgalo me je v očeh, ko je znova odhajal tadel ves skrivnosten kot bajka. Trst. Gledal sem za njim. S sončnega brega nad mestom se je venomer oziral, zopet in zopet, s tako muko se je trgalo od morja in od obale.

In potem — stari Mikola, ki je sedel na obrasli terasi svojega vrta in so mu boste noge visele čez zid. Lica so mu bila drobno nagubana in ožgana od sonca kot zemlja okoli njega, vence sivih las mu je obkrožal glavo. V pesti je tiščal pipico, da mu ne pade iz brezobnih čeljusti. Po mirnem, modrem nasmešku, ki mu je igral okrog ust, se mi je zdel sto let star. Majhne, sive oči so mu nekaj iskale po obzorju.

Sedel sem ob njem, v senci košate oljke, ki so se ji skozi veje precejal žgoči žarki kot skozi mrežo. Vpraševal sem ga a, on mi je odgovarjal; pogled se mu je umaknil z obzorja in se mu uprl v preteklost. Zdel se mi je kot stara, častitljiva knjiga o naših ljudeh s Krasa, ki so nekoč prišli do roba suhe zemlje in hrepeneče upri oči v daljna obzorja.

Pred menoj se je odgrinjala stran za stranjo. Pred duševnimi očmi so mi oživeli tisti davni časi, ko so se tam, kjer danes stojijo visoke hiše in široke meje, se razprostirale njive deda starega Mikole. Od zdavnaj je tu polje življenje v dvigih in padcih in spreminja obrežje. S kraških bregov so se stekale k morju delavne roke, ki so iskale kruha. V vrtincu pohlepa in bede so se ljudje pogosto bojevali za golo življenje in za svoje duše. Če bi mogla zavpiti vsaka sraga, vsaka kaplja krvi naših očetov in dedov, bi kričal vsak kamen, vsaka opeka velikih hiš in širokih ulic...

Stari Mikola je v presledkih med pripovedovanjem gledal na

strehe pod seboj in nemo mu je pelo iz oči: Vse to je naše! Ne misli samo on tako, temveč mi vsi! To so čutila vsa naša srca, vse naše duše vsako uro daleč v sivo preteklost. Stari Mikola, zadnji ribič svojega rodu, ve, koliko ljudi iz njegove hiše je dalo za ta kos zemlje poslednjo kapljico krvi. Najzadnji je bil njegov vnuk, veseli Karleto, ki je prišel s partizani čez Kras in padel v breg, ki ga je ozarjalo njegovo detinstvo...

Ob tem spominu je šel Mikola z roko čez obraz. Mislim, da si je otrl solzo. A solze ni bilo, le pogled se mu je za trenutek pomračil, nato so mu zopet vedro zasijale oči...

Nisem te pozabil, boter Mikola. Morda si medtem že umrl. A če še živiš, kakšne so besede, ki jih danes govoriš temu ali onemu svojih sosedov? In kakšne besede tistim, ki zopet in zopet segajo po znoju in krvi tvojih očetov in dedov? Odpri svojo knjigo o naših ljudeh s Krasa! Tujcem, da bodo osramočeni spoznali svojo krivico in našo pravico. In svojim sosedom istega jezika, da se jim bo iz tvojih besed pobilsknilo živo spoznanje in se bodo v njihovih srcih porodile solze ljubezni, ki so od nekdaj reševale naše morje in našo obalo.

Wake Up! Sign Up! Look Up!
Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

OTOČJE BERMUDA
Za prvi teden decembra je naznanjena konferenca "treh velikih," ki so: Dwight D. Eisenhower, predsednik Zedinjenih držav; Winston Churchill, ministrski predsednik Britanije, in Joseph Laniel, ministrski predsednik Francije. Konferenca bo na Bermudi. Otočje Bermuda je v Atlantiku, 580 milj vzhodno od obale naše države Virginije.

Gostilna naprodaj

VINO in PIVO
blizu E. 55 ceste in St. Clair Ave. Dobro upeljana, popolna oprema za bar in restavracijo. — D 1 in D 2 dovoljenje. Cena \$8,000.00.

ENODRUŽINSKA HIŠA NAPRODAJ

na Lucknow Ave., blizu E. 156 ceste; 6 sob, kopalnica na 1. nadstropju, umivalnica na 2. nadstropju, beneški zastori, dvojna garaža. Cena \$10,900.

Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY

960 EAST 185th STREET
KE 1-5030

Buy Savings Bonds
REGULARLY

Otočje sestoji iz okrog 300 otokov, od katerih pa je le 20 naseljenih. Prvi naseljenci so se izkrcali tam leta 1609, ko se je tam razbila ladja v Virginijo namenjenih naseljencev.

Bermuda je kolonija Britanije, ki imenuje gubernerja, člana izvršnega koncila in člana legislativnega koncila. Prebivalstvo otočja voli samo lokalno postavljajo. Skupna površina otočja znaša le 21 kvadratnih milj in prebivalstva je okrog 37,000. Glavno mesto je Hamilton in denar je britiški. Na otočju ni niti dohodninskih niti zapuščinskih davkov niti davkov na nepremičnine; do nedavnega tam tudi ni bilo nikakih avtomobilov. Podnebje otočja je tropsko in

zemlja rodovitna. Glavni pridelki so banane, zgodnja zelenjava, krompir, čebula in gomoljke velikonočnih lilij, ki se jih mnogo izvažajo. Mnogi bogati Američani prezimujejo na Bermudi, ki ima ducat prvovrstnih hotelov in lepe obale za kopalce in ribiče.

—NEW ERA, glasilo ABZ

ZAVAROVALNINA
na HISO - BIZNES - AVTO - ZIVLJENJE
Pomnite, da kakršnokoli zavarovalnino vi potrebujete, vam jo lahko preskrbi
DANIEL STAKICH
815 EAST 185th STREET
poleg
St. Clair Savings & Loan Co.
tel. KE 1-1934

ARROWHEAD T. V. SERVICE
Popravljamo televizijske aparate.
Odprto 24 ur na dan—podnevi in ponoči. Ljudi ob nedeljah.
Garantirano delo.
778 East 200th St., KE 1-7580

NAPRODAJ

HIŠA ZA ENO DRUŽINO
na E. 71 St. južno od St. Clair Ave. se prodaja.
6 lepih sob.
Za podrobnosti pokličite po 6.30 uri zvečer.
EX 1-2559

HIŠA ZA DVE DRUŽINI
"duplex," vsako stanovanje po 6 sob, eno poleg druge, 4 garaže zadaj. Dva forneza in klet vsaka zase. Nahaja se na Norwood Rd. Za pojasnila pokličite
EX 1-4388

for **GIFTS** They'll Treasure
SHOP AT
Firestone

\$100 Holds It on Layaway...
Take Delivery for Christmas!

LIONEL ELECTRIC FREIGHT
With Headlight and Remote Control Knuckle Couplers
19.95
Includes engine, tender, gondola, box car, caboose, transformer and track.
Other Models to \$70.00

ELECTRIC PHONOGRAPH
Good tone. Plays up to 12-in. records—78 R.P.M.
Records, ea. 25c

Make Real Music With Emenee Musical Toys

NY-LINT ROAD GRADER
Wheels turn—scraper raises, lowers, tilts and swings to side. 18" long.
7.95

GOLDEN TRUMPET
3.98

EBONY CLARINET
3.98

SILVER SAX
5.98

S-L-I-D-E TROMBONE
6.98

GENE AUTRY "44" HOLSTER SET
5.95

Teach 'Em to Sleuth! DETECTIVE GAME
2.49

Slumber Ride DOLL CARRIAGE
only 4.98

• Genuine Leather Holsters
• Two 12-Inch "44" Guns
• Puff Smoke When Fired

Full of mystery and excitement. Complete with characters, weapons, and situation cards.

Just like mother's! Easy to push—has rubber tires.

New Firestone
Town & Country
Winter Treads
Outperform Any Tire in Mud, Ice or Snow!

CENTURY TIRE SERVICE CO.
15300 Waterloo Road
KENmore 1-3536
JOSEPH DOVGAN, Proprietor

MERCHANTS ZNAMKE SO DATATNI PRIHRANKI

BAILEY'S 4 vele-trgovine

POSEBNOST! Prostor-prihranjujoč KUHINJSKI KABINET 24.95

7.95 ROLLING UTILITY TABLE 5.95

Takoj \$1 Na teden \$1

64" visok
27" širok
11 1/2" globok

Kabinet iz močne kovine, zgotovljen v belem pečenem enajmlju, ki se zlahka čisti, in ima železino iz kroma. Veliko šrambe... za zelo nizko ceno!

- Ventiliran prostor za kruh
- Dovolj prostora na policah
- Pregrajen predal za namizno orodje
- Polica za začimbe
- Sprava za metlo
- Drog za brisačo

BAILEY'S Sedmo nadstropje in v vseh podružnicah

L. N. TOLSTOJ

RODBINSKA SREČA

ROMAN

(nadaljevanje)

"On si že predstavlja milo nikolsko hišo," sem si mislila, gledajoč ga, "in jutrnjo kavo v svetli spremnici in svoja polja, kmete in večere v salonu in tajinstvene nočne večerje . . . Ne! —sem odločila sama pri sebi, — vse plese tega sveta in laskanje vseh princev na svetu dam za njegovo radostno vznemirjenost, za njegovo tiho ljubkovanje." Hotela sem mu reči, da ne maram iti na rout in da ne pojdem, ko se je nenadoma ozrl. Ko me je ugledal, je spremenil krotko-zamišljeni izraz svojega obraza. V njegovem pogledu se je izrazila ostrovidnost, modrost in pokroviteljska mirnost. Ni hotel, da bi ga videla kot navadnega človeka; treba mu je bilo, da bi stal vselej kakor kak polbog na pijdestalu pred mano.

—Kaj je, draga? — je vprašal brezbrizno in pokojno.

Nisem mu odgovorila. Bilo mi je hudo, da se mi skriva, da noče ostati tak, kakršnega sem ljubila.

V blag spomin

OB DRUGI OBLETNICI SMRTI

VALENTINA MAKAROVIC

Ki je zatislil svoje oči za vedno dne 3. decembra 1951.

Spavaj sladko, dragi brat, v tihem grobu pod zemljo.

Zalujoči brat

Cleveland, Ohio, dne 3. decembra 1953.

—Ti bi šla rada v soboto na rout? — je vprašal.

—Rada bi šla, —sem odgovorila, — toda tebi to ne ugaja. Sploh je pa tudi vse že v kovčkih, —sem pristavila.

Nikoli me ni še tako hladno gledal, nikoli še ni tako hladno govoril z menoj.

—Do torka ne pojdem na pot in velim, naj kovčke spet izpraznijo, — je spregovoril, — zato lahko greš, če te veseli. Kar izvoli. Jaz še ne odpuštam.

Kakor vselej, kadar je bil razburjen, je začel hoditi po sobi, ne da bi se ozrl name.

—Prav nič te razumem, —sem dejala stoje na svojem mestu in sledeč mu z očmi, —ti praviš, da si vedno tako miren (tega ni še nikoli rekla). Zakaj pa govoriš tako čudno z menoj? Jaz ti prav rada žrtvujem to svoje veselje, ti pa nekako ironično, kakor še nisi nikoli govoril z mano, zahtevaš, naj grem na ta rout.

—No, lepo! Ti žrtvuješ (to besedo je posebno poudaril) jaz pa tudi žrtvujem, kaj pa še hočeš. Boj velikodušnosti. Kakšne lepše rodbinske sreče je pa še treba?

Prvič sem slišala od njega tako kruto-posmehljive besede. In njegov posmeh me ni usramil, marveč užalil in krutost me ni prestrašila, marveč je prešla name. Ali je res to govoril on, ki se je vedno bal fraze, v najinih odnosih, ki je bil vedno iskren in preprost? In za kaj? Za to, ker sem mu res hotela žrtvovati veselje, v katerem nisem mogla videti nič slabega, in zato, ker sem ga trenutek pred tem tako razumela in ljubila. Zamenjala sva najini vloge, on se je izogibal odkritih in preprostih besed, jaz sem jih pa iskala.

—Zelo si se spremenil, —sem mu rekla z vzdihom. —Kaj sem zakrivila pred teboj? Ne rout, temveč nekaj drugega, starega,

imaš na srcu zoper mene. Zakaj ta neiskrenost? Ali se je nisi prej sam tako bal? Govori odkrito, kaj imaš zoper mene? — "Le kaj bo povedal," sem si mislila in sem se zadovoljno spominjala, da ni imel vso to zimo vzroka, da bi mi kaj očital.

Stopila sem na sredo sobe, tako da je moral blizu mimo mene in sem mu gledala v obraz. "Stopil bo k meni, me objel in vse bo pri kraju," mi je šinilo v misel. In celo žal mi je postalo, da mu ne bom mogla dokazati, kakšno krivico mi dela. Toda ustavi se je na koncu sobe in me je pogledal.

—Kaj še sedaj ne razumeš? — je rekel.

—Ne.

—Dobro, ti bom pa povedal. Zoperno mi je, prvič mi je zoperno, kar čutim in česar ne morem ne čutiti. —Obstal je, očitno se je prestrašil grobega zvoka svojega glasu.

—Kaj pa vendar? — sem ga vprašala s solzami ogorčenja v očeh.

—Zoperno mi je, da se zdiš princu dražestna in da ti zavoljo tega pozabljaš moža in sebe in žensko čast in da mu letiš naproti in da nočeš razumeti, kaj mora mesto tebe čutiti tvoj mož, če že v tebi ni čustva časti; nasprotno, ti še pripoveduješ možu, da se žrtvuješ, to se pravi: "pokažati se njegovemu visočanstvu je zame velika sreča, toda jaz jo žrtvujem."

Cim dalje je govoril, tem bolj se je razvnel od lastnega glasu in njegov je zvenel strupeno, okrutno in grobo. Nikdar ga nisem videla in nisem pričakovala, da ga bom kdaj videla takega; kri mi je vdarila k srcu, bala sem se, toda istočasno me je razburjalo čustvo nezasužene sramote in užaljenega samoljubja in hotela sem se mu maščevati.

—To sem že zdavnaj pričakovala, —sem rekla, —le govori, le.

—Ne vem, kaj si ti pričakovala, —je nadaljeval on, —toda jaz sem se lahko nadejal vsega najhujšega, ko sem te videl vsak dan v tem blatu brezdelja, razkošja te bedaste družbe, in sem tudi dočakal . . . Dočakal sem, da me je danes zabolet in da me je postalo sram, kakor še nikoli; zabolet me je zase, ko mi je segla tvoja prijateljica s svojimi umazanimi rokami v srce in je

pričela govoriti o ljubosumnosti, o moji ljubosumnosti, in napram komu? napram človeku, ki ga ne pozna ne ti ne jaz. Ti pa me kot nalašč nočeš razumeti in mi hočeš žrtvovati in sicer kaj? . . . Sram me je postalo zate, za tvoje ponižanje me je postalo sram! . . . Žrtve pa taka! . . . je ponovil.

"A, tak to je oblast moža, —sem pomislila: — žaliti in poniževati ženo, ki ni prav ničesar kriva. To so torej pravice mož, toda jaz se jim ne uklonim."

—Ne, ničesar ti ne žrtvujem, —sem spregovorila, čuteč, kako nenaravno se mi širijo nozdrvi in kako mi je kri izginila iz obraza. —V soboto pojdem na rout in sicer na vsak način.

—Bog ti daj veliko zabave, toda med nama je vse končano! — je vzkričnil že v napadu nezadržane besnosti. —Ne boš me več mučila. Bedak sem bil, da . . . — je pričel znova, toda ustnice so mu zadržale in z očitnim naporom se je zdržal, da ni dogovoril, kar je pričel.

Ta trenutek sem se ga bala in sem ga sovražila. Hotela sem mu marsikaj reči in se mu maščevati za vse žalitve; toda če bi odprla usta, bi se zjokala in bi se ponižala pred njim. Molče sem zapustila sobo. Toda komaj sem zgubila iz sluha njegove korake, sem se mahoma zgrozila nad

tem, kar sva storila. Postalo me je strah, da se ta vez, ki je pomečila vso mojo srečo, za vekomaj pretrga, in hotela sem se vrniti. "Toda ali se je dovolj pomiril, me bo razumel, če mu molče ponudim roko in ga pogledam v oči? —sem pomislila. —Ali bo razumel mojo velikodušnost? Kaj, če poreče, da je moja bolečina hinavstvo? ali pa, če z zavestjo, da me bo razumel, če mu molče mirnostjo sprejme moje kesanje in mi odpusti? In zakaj, zakaj me je ta človek, ki sem ga tako ljubila, tako trdosrčno užalil?"

(Dalje prihodnjič)

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženskega, da umerita opore.

MANDEL DRUG CO. Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C. 15702 Waterloo Rd. — KE 1-0034 Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

CASH & CARRY

Posebna cena na vsem LOKALNEM PIVU Razne vrste vino - ale - šampanjec - mešana pijača - likerji Se prijazno priporočamo v naklonjenost ST. CLAIR BEVERAGE 7702 St. Clair Ave.

JOHN YAGER

IV 1-5702 GRADBENI KONTRAKTOR. Ako želite zgraditi novo garažo ali klet pod vašo hišo, vam postrežem v popolno zadovoljstvo.

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovšek, lastnik Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svaže, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

Nimate denarja za Božič?

Pričnite z božično hranilno vlogo sedaj

Naj bo vaše kupovanje prihodnje leto lažje . . . bolj veselo. Prihranite \$1 ali več vsak teden.

ST. CLAIR Savings-Loan Co.
813 E. 185th ST. IV 1-7800
6235 ST. CLAIR HE 1-5670

NAŠA IZJAVA!

Vsem prijateljem in odjemalcem se iskreno zahvaljujemo za naklonjenost.

Danes kot vedno se lahko zanesete na kakovost našega blaga in na našo iskreno ter pošteno postrežbo.

V naši trgovini boste dobili najlepšo izbero vsakovrstnih zaves, znanih izdelkov kot "QUEENTEX," "DOUBLE LIFE," itd.

Naj vam služi naša trgovina za glavni stan vaših potrebščin za na dom.

PARKWOOD HOME FURNISHING

7110 St. Clair Ave. EN 1-0511

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

FRANK ZNIDARŠIČ in JOHN CAPIČ

PRIJAZNO VABITA VSE SVOJE PRIJATELJE, POSETNIKE IN ZNANCE NA

FORMALNO OTVORITEV

FRANK IN JOHN CAFE

v novih prostorih na

5301 ST. CLAIR AVENUE

v soboto, 5. dec.

Servirala se bo okusna kokošja večerja in steak od 6. ure naprej.

Igrala bo izvrstna godba — zabava bo prvovrstna

PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILA ZA Kleparsko delo - popraviljenje streh prenavljanje in mizarska dela

Damo prosti proračun Popravljamo dimnike Vse delo je prvovrstno in jamčeno Cene zmerno

J. KOVICH & SON
1554 EAST 55th ST. EN 1-2843
Damo prosti proračun

Chicago, Ill.

CHICAGO, ILL. FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

Wonderful Buy — BAKERY — 30 years established business. Present owner 3 years. Good location on Halsted (right on car line). Good neighborhood trade and transient. Only selling due to domestic interest. Call Reliance 5-1463

East Chicago, Ind. — GROCERY STORE. Fixtures and stock. Must sacrifice due to health. Well established, excellent business and location. Near schools, churches, transportation. Good lease. Low rent. A real opportunity for the active interested person. Steady trade. Carry cold meats, also some fresh meats. Call East Chicago 7899J

BAKERY — 5 man shop; modern labor saving equipment; modern store and front in W. suburb; good location; established 25 years. FOrrest 6-5647

GROCERY STORE — Newly decorated, living quarters in rear. 1 person can handle. Other business, reason for selling. Rent \$100 month. DORchester 3-7986

Here is a good buy — BEAUTY SHOP — Well established business. Selling due to retiring. See to appreciate. Call Dickens 2-8171 for appointment

Oglasajte v . . . Enakopravnosti

HELP WANTED MALE

Mechanical Engineer or Draftsman TOP WAGES to TOP MAN with at least 3 years experience in the Road Construction Equipment Field Good working conditions in Beautiful Michigan Liberal Company Benefits — Permanent Position

APPLY, WRITE OR WIRE **Le Roi Co.** TRANSO LOADER DIVISION COLDWATER, MICHIGAN

THE MAY CO'S BASEMENT

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

DARILO DOBRODOŠLE TOPLOTE ZA GOSPODINJO

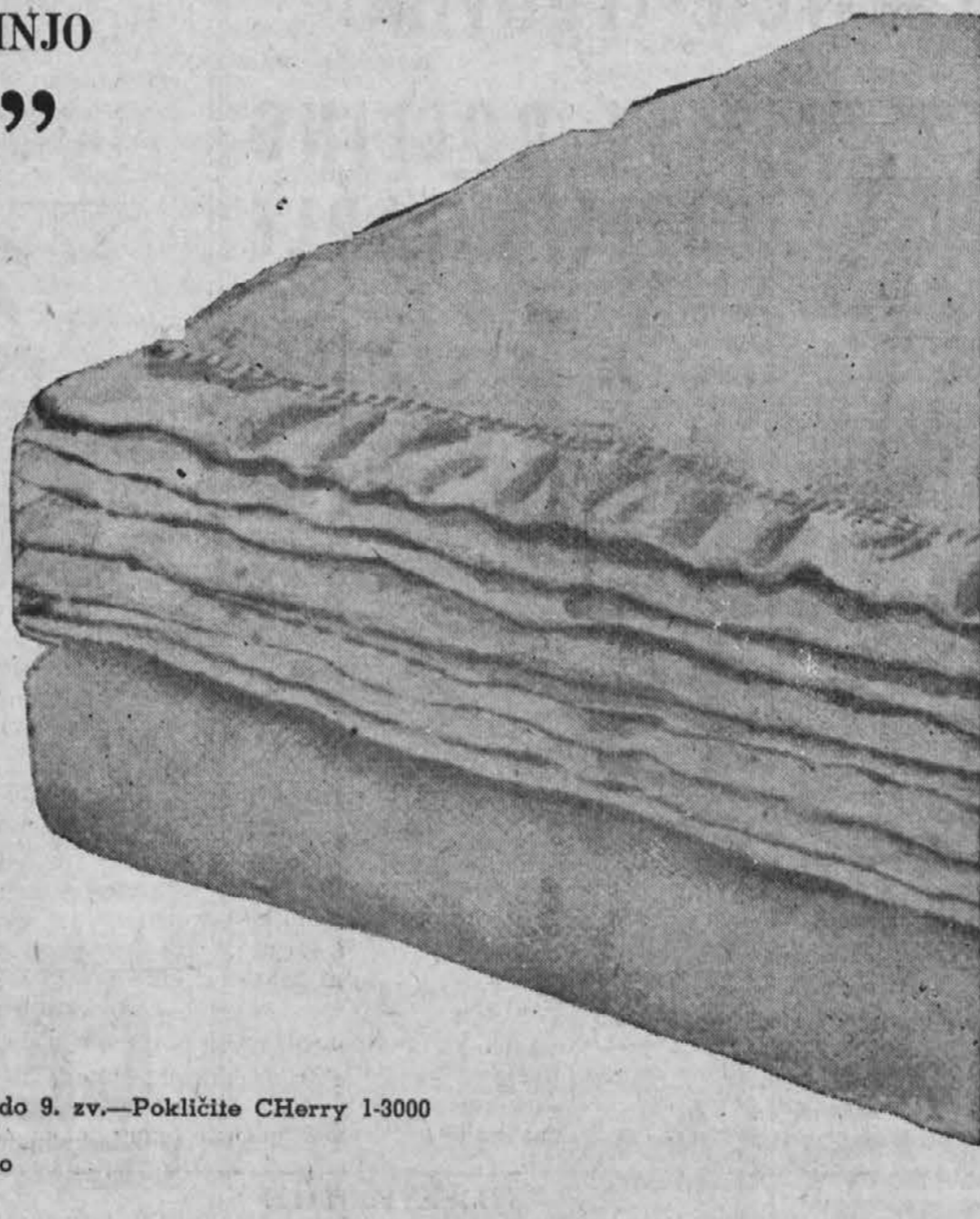
9.98 "Fieldcrest"

Dvojno tkani BLANKETI

- 25% VOLNE
 - 25% BOMBAŽA
 - 50% RAYONA
- MERE 72x84 INČEV

6.98

- ROZA
- PLAVI
- ZLATI
- RDEČI

Tu je tisti ekstra blanket, ki ga rabite! To so blanketi znanega Fieldcrest izdelka, ki so bili prvotno izdelani za električne blanket. Rahli in mehki . . . v resnici 2 blanketa vdelana v enega! 3 1/2 funta toplote in udobnega spanja. Lepo obrobjeni z širokim rayon satin robom. Radi manjših hib so označene za neperfektne.

Poštna in telefonska naročila sprejeta v soboto do 5.30 ure in v ponedeljek od 9. do 9. zv. — Pokličite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement oddelek z posteljino